

Covid-19 tartuntojen torjunta ikääntyneiden ympärivuorokautisten palvelujen yksiköissä

Epidemian leviäminen riskiryhmien asumispalveluyksiköissä on yhä merkittävä riski. Covid-19-infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti, jonka tiedetään olevan vaarallinen erityisesti iäkkäille ja muille riskiryhmiin kuuluville ihmisille. Hauraat ihmiset voivat saada tartunnan, vaikka heidät on rokotettu ja iäkkäillä voi rokotevaste olla heikompi kuin työikäisillä. Rokotettu ihminen voi myös levittää tautia, vaikka on oireeton.

Koronatartuntojen torjunta toimintayksikössä

Karanteenin, eristyksen ja huonehoidon tavoitteena on estää koronavirusta leviämistä. Karanteeneja on kahdenlaisia: omaehtoinen karanteeni ja virallinen karanteeni. Molempien karanteenien tavoite on estää oireetonta henkilöä tartuttamasta muita.

Omaehtoinen karanteeni perustuu vapaaehtoisuuteen. Omaehtoista karanteenia suositellaan esimerkiksi henkilölle, joka odottaa koronatestin tulosta.

Virallinen karanteeni on tartuntatautilääkärin viranomaispäätös. Tartuntatautilääkäri voi määrätä oireettoman henkilön karanteeniin, jos tämä on **altistunut yleisvaaralliselle tartuntataudille**. Jos kyseessä on Covid-19-tauti, karanteenin pituus on yleensä 14 päivää. Virallista karanteenia ei voi lyhentää koronatesteillä. Rokotettukin henkilö voi joutua karanteeniin tartuntatautilääkärin määräyksestä.

Eristys tarkoittaa, että **tarttuvaa tautia sairastava henkilö** eristetään terveistä. Tällä halutaan välttää mahdolliset jatkotartunnat. Tartuntatautilääkäri tekee eristysmääräyksen ja kertoo eristyksen pituuden. Henkilö voi olla eristyksessä sairaalassa tai kotona/asumispalveluyksikössä. (THL www-sivut 8.4.21)

Huonehoito suosituksen tarkoitus on välttää suojaamatonta kontaktia muihin asukkaisiin. Asukkaalle järjestetään ruokailumahdollisuus omaan huoneeseen. Asukas saa liikkua yksikössä välttäen suojaamatonta kontaktia muihin asukkaisiin, suojainta on käytettävä olleessaan huoneensa ulkopuolella tai huolehdittava turvavälien toteutumisesta. Ulkoilu on sallittua, samoin vierailijoiden tapaaminen. Huonehoito otetaan käyttöön alla olevissa tilanteissa. Huonehoidon kesto on 10 vrk.

Asumispalveluyksikön ruokailutilanteissa ja yhteisten tilojen käytössä tulee edelleen noudattaa 2 metrin turvavälisuositusta tilajärjestelyin.

Vierailut yksikön ulkopuolella

Lyhyillä vierailuilla yksikön ulkopuolella suositellaan, että asukkaan ja kontaktien tulisi käyttää maskia ja pitää turvavälejä (2m) maskittomissa tilanteissa. Näitä noudatettaessa yksikköön voi palata ilman mitään jatkotoimenpiteitä, jos näitä ei noudateta, toimitaan pidempien vierailujen käytännön mukaisesti.

Pidemmiltä vierailuilla palattaessa kaksi rokotusta saanutta asukasta tarkkaillaan henkilökunnan toimesta 10 vrk ajan tehostetusti, ja pienimmästäkin oireesta siirrytään huonehoitoon ja otetaan näyte. Rokottamattoman asukkaan palatessa yksikköön noudatetaan 10vrk huonehoitosuosituksia.

Vierailut yksikössä

Tapaaminen on edelleen turvallisinta ulkona tai avarissa, hyvän ilmanvaihdon omaavissa tiloissa. Vierailuissa Keusoten ikääntyneiden ympärivuorokautisissa yksiköissä asukkaan huoneessa tulee huomioida seuraavat asiat:

- vierailija saa yksikköjen vierailuajkojen puitteissa, ilman erillistä ajanvarausta ohjeita noudattaen. Yksikköjen aulaan sijoitetaan vieraskirja, jonne toivotaan, että jokainen vieras kirjaa huonenumeron, jossa on vierailut, päivämäärän ja yhteyspuhelinnumeron tai ilmoittaa vierailustaan etukäteen. Tätä pidetään, jotta mahdollisissa tartunta- tai altistustilanteissa tartuntalähteiden ja altistuneiden jäljittäminen nopeutuu
- myös lemmikkien vierailut sallitaan
- mikäli vierailijoita on useampi (max. 4) suositellaan tapaamista muussa tilassa kuin asukashuoneessa (ulkona tai muussa sopivassa sisätilassa)
- vierailijalla ei saa olla hengitystieinfektio-oireita, ripulia tai kuumetta
- riskimaassa matkustaneille suositellaan 14 vrk omaehtoista karanteenia ennen vierailua
- vierailijaksi katsotaan myös erilaiset ammatinharjoittajat, kuten kampaaja, hieroja tms., joita koskee samat suojauskäytännöt kuin hoitohenkilökuntaa
- vierailijaa suositellaan desinfiomaan kätensä ja käyttämään kirurgista suu-nenäsuojainta
- turvaväliä suositellaan pidettäväksi, etenkin muihin asukkaisiin ja henkilökuntaan
- kun vierailija käyttää kirurgista suu-nenäsuojainta ja hyvää käsihygieniaa, saa omaistaan koskettaa, esimerkiksi halata tai pitää kädessä - suositellaan kuitenkin turvavälin pitämistä asukashuoneessa
- yhteisiä kahvitteletunteja ei suositella siten, että molemmat osapuolet ovat ilman maskia samanaikaisesti
- vierailijaa suositellaan desinfiomaan kädet ennen huoneesta poistumista

Henkilökunnan suojauskäytännöt

Suojauskäytännöt noudattavat Covid-19 pandemian perusvaiheen ohjeistusta (Keusote 29.6.2021). Henkilökunta käyttää edelleen koko työvuoron ajan kirurgista suu-nenäsuojainta, pesee käsiä usein ja käyttää runsaasti käsihuuhdetta. **Kun ei olla kontaktissa muiden henkilöiden kanssa esimerkiksi samassa tilassa, voi olla ilman suojainta /kirurgista suu-nenäsuojainta.** Suojain vaihdetaan työvuoron kuluessa tarvittavan monta kertaa. Suojatakkia, visiiriä ja suojalaseja käytetään lisäksi oireisen asukkaan hoidossa. Visiiri ei yksinään ole riittävä suoja.

Henkilöstön ruokailut porrastetusti erillisessä tilassa ja taukotilojen huonekalut tulee järjestää niin, että työntekijät ovat vähintään 2 metrin päässä toisistaan, mieluiten ei kasvokkain. Taukotilaan mennessä ja sieltä poistuessa tulee aina pestä kädet vedellä ja saippualla. Suojain vaihdetaan tauon päätyttyä.

Töihin ei suositella tulemaan uuden oireen alussa (sairauspoissaolo omalla ilmoituksella), vaan vasta kun on saanut negatiivisen testituloksen ja oireeton tai lieväoireinen. Altistuneen karanteenin pituuden päättää infektio- ja tartuntatautiyksikkö; altistunut ja kaksi C-19 rokotusta saanutta työntekijää suositellaan palaamaan työhön vasta negatiivisen testituloksen jälkeen. Oireilevana koronatestiin on edelleen syytä mennä matalalla kynnyksellä, **vaikka olisi rokotettu.** Mikäli tietää altistuneensa koronalle ja on saanut molemmat kaksi rokotetta (tehosteesta kulunut yli 2 viikkoa), on edelleen syytä mennä testiin. Tämä koskee sekä asukkaita että henkilökuntaa.

Edellä mainittuja rajoituksia noudatetaan, kunnes tartuntatautilain tarkoittamaa yleisvaarallisen taudin leviämisuuhkaa ei enää ole tai ohjetta seuraavan kerran päivitetään. Rajoituksia voidaan tartuntatautilanteen vaatiessa tai muusta pätevästä syytä myös kiristää.